

“СТАРЫ
НОВЫ ГОД”.

Яго...
не трэба сусрацаць...

2

“ШКОЛЬНАЕ
“СЕННЯ”
НЕЙТРАЛЬНАГА
КОЛЕРУ”.

“Школы новага
тыпу”
“школы будучыні”
і г.д...

2

“КРЫМІНАЛЬНАЕ
БЮРО”.

Новая прафесія —
тэхналагічны шпінк.

3

“ГАВОРЫМ
ПА-БЕЛАРУСКУ”.

Прыказкі
і прымаўкі.

3

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЁЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

15 студзеня 1994 г.

Субота

№ 5 (13721)

Кошт у розніцу 20 рублёў

Выдавецтва з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

СТОП-ФАКТ

Усё гатова да прыезду Клінтана

Калі не адбудзецца ніякіх карэктаў у праграме знаходжання Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі Біла Клінтана ў Беларусі, з Масквы ў Мінск ён прыляціць 15 студзеня ўжо разам са сваёй жонкай Хілары і дачкой Чэйлі.

Як вядома, у Хілары і Чэйлі Клінтан — свае планы ў беларускай сталіцы. Для дачкі Прэзідэнта ЗША ў Дзяржаўным харэаграфічным вучылішчы рытуальна паказаны ўрок, а яго жонка накіруецца ў ДАВТА. Як паведаміў намеснік дырэктара тэатра Віктар Юдчыч, высокай госці будзе паказана адна з самых яркіх п'есінавак Вялікай Елізаветы — вядомы харэаграфічны спектакль, створаны на аснове кантаты Карла Орфа "Карміна Бурана".

Разам з Хілары Клінтан у тэатры оперы і балета будучы прысутнічаць і жонкі першых асоб нашай рэспублікі — Ірына Шушкевіч і Алена Кебіч.

Дарэчы...

Дваццаць гадоў таму Мінск прымаў ужо Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі. 1 ліпеня 1974 года сюды прыбыў Рычард М. Ніксан з жонкай. У інфармацыі ТАСС паведамлялася аб сустрэчы кіраўнікоў Беларускай ССР з Прэзідэнтам ЗША, аб ускладненні вянкі да абеліска на плошчы Перамогі і наведванні мемарыяльнага комплексу "Хатынь".

У час урачыстага сьнедзіня, якое далі ў гонар амерыканскага Прэзідэнта Прэзідыум Вярхоўнага Савета і ўрад рэспублікі. Річард М. Ніксан сказаў словы, якія сталі з гэтым вядомымі: "Я раней думаў, што Мінск і Беларусь наогул вядомыя толькі тым, што ў гэтай рэспубліцы вырасла адна маленькая дзяўчынка — Вольга Корбут..."

Прэзідэнт Ніксан правёў у Мінску адзін дзень і прызнаў, што даведваўся шмат новага аб Беларусі. У Біла Клінтана ёсць столькі ж часу для сустрэчы з нашай рэспублікай і не менш шанцаў пазнаёміцца з ёй бліжэй.

БЕЛІНФАРМ.

Супраць эпідэміі

Грамадзянам Рэспублікі Беларусь забяспечана канстытуцыйнае права на захаванне свайго здароўя. Гэта стала магчымым дзякуючы Закону "Аб санітарна-эпідэмічным дабрабыце насельніцтва", які быў прыняты Вярхоўным Саветам 23 лістапада 1993 года.

З гэтай нагоды днём у Нацыянальным прэс-цэнтры адбылася сустрэча работнікаў Міністэрства аховы здароўя рэспублікі з журналістамі.

Паводле слоў намесніка міністра аховы здароўя, Галоўнага дзяржаўнага санітарнага ўрача рэспублікі Валерыя Філонава, прыняццё гэтага закона мае вялікае значэнне для жыхароў Беларусі, многія з якіх пацярпелі ад небяспечных вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

Дойгі час прафілактыка захворванняў лічылася толькі клопатам урачоў. Але зараз, спаслаючыся на пазны закон, гэта праблема ўрачоў стала важным накірункам сацыяльнай палітыкі дзяржавы.

Закон прадугледжвае прыярытэт дзейнасці па папярэджанні ўздзеяння неспрыяльных фактараў асяроддзя на здароўе людзей. Пры гэтым, як адзначыў В. Філонаў, праз зусім новую сістэму комплекснага кантролю і нагляду будучы спецыялісты выяўляць і выкарыстоўваюць парашальнікі гэтага закона, якія перашкоджаюць санітарна-эпідэмічнаму дабрабыту насельніцтва.

Ірына ШУШКЕВІЧ, ЧЗ-інфарм.

Чаго толькі не здараецца у навагоднюю ноч

Першым павышэнне ўзроўню мінімальнай заробнай платы ў рэспубліцы ацанілі віцебчане, якія трапілі ў медыцынскіх пастаў 0 гадзін 1 студзеня.

Тутэйшы "сціплы" сервіс абышоўся ім ужо не ў 20, а ў 30 тысяч рублёў. Усёго ж на ложах выцярацілі год Сабакі сустракалі 22 чалавекі.

Бліжэй да суайчыннікаў

Савет Міністраў Беларусі паставіў адкрыць у горадзе Даўгаўпілсе (Латвійская Рэспубліка) генеральнае консульства Рэспублікі Беларусь. Як паведаміў БелРАН у Міністэрстве замежных спраў, консульства пакуль не дзейнічае.

Генадзь Бураўкін вяртаецца ў Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета прыняў рашэнне аб вызваленні ад абавязкаў пастаяннага прадстаўніка Рэспублікі Беларусь пры Арганізацыі Аб'яднаных Нацый Генадзя Бураўкіна. На гэту пасаду прызначаны Аляксандр Сміч, які дагэтуль з'яўляўся намеснікам міністра замежных спраў Беларусі.

БелаПАН.

Выкладчыкі! Яднайцеся... у свабодны прафасію!

12 студзеня ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце адбыўся ўстаноўчы сход Свободнага прафасію работнікаў вышэйшай школы. Выкладчыкі, якія сабраліся на сход, прынялі рашэнне аб стварэнні прайманай арганізацыі Свободнага прафасію работнікаў вышэйшай школы пры Саветзе Свободных прафасію Рэспублікі Беларусь і абралі кіруючыя органы. У прызначэнні было адзначана, што гэтая арганізацыя паступова дабіваецца павышэння зарплат для сваіх членаў і персаніфікацыі сацыяльнага страхавання.

Лілія РЫЖАНКОВА.

Курсы валют на 14 студзеня:

	Далар ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	4700(5150)	4950	2705(2900)	2850
"Бел-бизнесбанк"	4200	4800	2350	2800
"Прыёр"	4550	4850	2310	2790

(У дужках — курс за беларускімі пазікі)

(У дужках — курс за безнакунны разлік)

СПОРТ

Другія — таксама добра!

ГАНДБОЛ. Закончыўся для мужчынскай зборнай Беларусі адборачны турнір чэмпіянату Еўропы. Апошні матч яна гуляла ў сярэдзі ў Харваты. Перамаглі гаспадары пляцоўкі — 27:24. Але гэта нядзёла, бо ў нас не гулялі "Іспанцы" Якімовіч, Парашанка і Карпук, якія пасля матчаў у Іспанію адправіліся гуляць за свае клубы. Нашы занялі практычныя другі радок табліцы. Цяпер, каб уладваць каманды Харваты трапіць у фінал, які пройдуе сёння ў Партугаліі, трэба перамагчы ў стыках павышэння ў адальніках другога месца ў акадэміі іншай групы.

БІЯТЛОН. Трэці этап Кубка свету пачаўся ў германскім Рапольдзіну. Працягваюць прыёмы адзінаццаць беларускіх біятлістаў, якія выдатна падрыхтаваліся ў алімпійскі сезон. У жанчын у гонцы на 15 кіламетраў другой прыйшла да фінішу наша Светлана Парамыгіна, наперад прапусціла яна французжанку Эмілію Кларо. Наталля Рыханкова тут дзёсшая, Ірына Какуева трынаццатая, Наталля Рыханкова — 23-я. Мужчынскую гонку на 20 кіламетраў выйграў француз Бэлі Саленс, а наш Віктар Майгур — сярэбраны прызёр! Вадзім Сашурін — шосты, Яўген Радзюкін — трынаццаты, а вось Пётр Івашка і Алег Рыханкоў — толькі на 33-й і 39-й пазіцыях адпаведна.

ХАКЕЙ. У дамашняй сустрэчы чэмпіянату МХЛ супраць омагска "Авангарда" мінская каманда "Ціці" ўпаўнаправа перамагла з лікам 5:1 (2:0, 2:0, 1:1). Шайбы закінулі сярэд гаспадароў Скабелка (2), Копач, Шыткоўскі і Аўсіннік.

Яўген ПУЧКОУ, ЧЗ-інфарм.

УВАГА!

НОВАЕ КАФЭ "ЧОРНЫ БУСЕЛ", а таксама магазін

хутка адкрываюцца ў Мінску ў Доме друку (вул. Б. Хмяльніцкага, 10а).

Фірма-заснавальніца — газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "МАЛАДНЯК" — прапануе ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва ўсім зацікаўленым арганізацыям.

Тэлефоны: (8-0172) 68-28-55, 68-28-13, 68-26-27.

Факс: (8-0172) 32-21-03.

Павярнула сонца на лета.

Фота Сяргея БРУШКО.

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

"Зайчык" ездзіць у Маскву

□ Андрэй ВАСІЛЕВІЧ

У аматараў высокай палітыкі сёння святэ, бо візіт Прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі, безумоўна, падзея неадвратная. І няхай сабе знаходжанне Біла Клінтана ў Мінску абмяжуецца некалькімі гадзінамі, і няхай сабе прыезд высокапастаўленага амерыканца нагадае звычайны візіт вельмішэй палітыка, палітыка сусветнага маштабу ўсё ж робіцца ў Маскве, а не ў Мінску, ягоныя сустрэчы з кіраўнікамі Беларусі і прадстаўнікамі дэмакратычнай апазіцыі вельмі важныя для кожнага грамадзяніна, які задумваецца, як жыць далей.

Прэзідэнт ЗША дае нашым чыноўнікам прыклад шанавання гісторыі, шанавання памяці пакутнікаў. Мне асабіста даўно было брыдка чытаць і слухаць тузаніну вакол сумна вядомага месца — Курapatу. Высяляліся з пенай на губы, хто там страляў, каго страляў. Прыбачце, гэта справа гісторыкаў. А нам бы сцішанымі прыходзіць да святых месцаў, бо тут загінулі людзі, незалежна ад іх нацыянальнасці, палітычнай афарбоўкі...

Біл Клінтан адрознівае ад Курapatу, каб схіліць галаву на незвычайных могілках. Узнікла пытанне, чаму прэзідэнт пасобку сустракаецца з Шушкевічам і Кебічам. Разумны сэнс падказвае, што гэта быццам бы марнаванне часу на пытанне аб раздзелных сустрэчах.

Станіслаў Шушкевіч на прэс-канферэнцыі адказаў дыпламатычна, нейкімі пераказанымі словамі. Пра тое, што паміж кіраўнікамі Вярхоўнага Савета і ўрада існуе глыбокае разыходжанне, ужо ўсім вядома. Вядома гэта, вядома, і пасольству ЗША на Беларусі. Магчыма, Біл Клінтан захоча сам вызначыць, хто ёсць хто на беларускім палітычным небасхіле.

Спачатку падвалася як сенсация, што міркуецца сустрэча Клінтана з Пашыном. Адсутнасць каментарыя давала падставу думаць, што яны сустрэцца ледзь не адзін на адзін. Але гэта было звычайным перабольшаннем. Магчыма, нейкі дэялоў паміж імі адбудзецца ў Курapatу. А сустрэча Клінтана з апазіцыяй будзе шматфигурнай. На яе будуць прадстаўлены некалькі партый, у тым ліку і Партыя народнай згоды.

Менавіта гэтая акалічнасць выклікае Пашына, якія аб неамагчымасці сустрэчы, бо ў Партыі народнай згоды ёсць вельмі і вельмі сумна.

Што датычыць вынікаў двух візітаў, то яны падзяляюцца рознымі

амерыканскага пасольства заліваюць у дэмакратыі.

Прамалінейная ацэнка Партыі народнай згоды з боку Зянона Пазняка ледзь не ўнесла скандал у праграму візіта. Але потым лідэр БНФ змякчыўся і даў сваю згоду на сустрэчу.

Даваць свой каментар можна будзе пасля візіта Клінтана. А пакуль грамадства трывожыцца, што будзе з нашымі грашмамі? Хопі і небагатыя ў асноўнай масе кашалькі, але пытанне пра аб'яднанне грашовых сістэм руціць. Па чарзе ў Маскву з'ездзілі Вячаслаў Кебіч і Станіслаў Шушкевіч. Пасобку, кожны са сваёй камандай.

Чаму пасобку? Зноў вымушаны гаварыць пра адсутнасць гармоніі ва ўзаемаадносных паміж вышэйшымі службовымі асобамі — гэта калі карыстацца ўзніслам стылем. А калі гаварыць прама, то мы назіраем усё большы разлад.

На прайшоўшай у ацвер прэс-канферэнцыі Станіслаў Шушкевіч нават выказаў недаўменне, чаму так спыталася ўрадавая дэлегацыя апарэціць яго. Асабіста мяне менш за ўсё цікавіць заклінаўшы падрабязнасці — справе ў іншым.

Адсутнасць згоды паміж урадавымі вярхоўмі і Старшынёй Вярхоўнага Савета наўрад ці спрыяе палітычнаму жыццю, што вельмі і вельмі сумна.

Што датычыць вынікаў двух візітаў, то яны падзяляюцца рознымі

камандамі па-рознаму.

Акружэнне Кебіча выпраменьвае аптымізм, прадстаўляе свайго лідэра ледзь не збавіцелем нацыі. Што ж ад інджу залежыць далейшы палітычны лёс прэм'ер-міністра і ўжо пара збіраць у скарбонку заліковыя ачкі.

Станіслаў Шушкевіч, аказаўшы задавальненне сустрэчай з Барысам Ельцыным, быў асцерженым у прагнозах пра аб'яднанне сістэм. Так, прэзідэнт Расіі распрадаўся, каб да 1 лютага былі падпісаны Віктарам Чарнамырэдзіным дакументы ў Мінску.

Але да падпісання трэба вырашыць шэраг найважнейшых праблем: якім быць курсу беларускага "зайчыка" да расійскага рубля (нам хочацца, каб ён быў 1:1), ці ўстанавіцца пасля аб'яднання сістэм аднолькавыя цэны?

Расія будзе вымушана неслі велізарныя выдаткі ў трыльёны рублёў. А Беларусь, паводле прагнозу старшыні Нацыянальнага банка Станіслава Багданкевіча, можа выйграваць штогод каля 1 мільярда далаўра. Нам добра? А Расія... Там таксама ўмеюць лічыць грошы і не захоўваюць за проста так узвальняць на свае плечы цяжкое фінансавое ярмо.

Таму качачкова гаварыць пра вынікі аб'яднання сістэм пакуль што рана.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Друк ніхто прыручаць не збіраецца

□ Вольга ШАЎКО

Сёння мы запрасілі да размовы міністра. Анатоля Іванавіч Бугзівіч, які ўзначальвае Міністэрства інфармацыі рэспублікі, да таго ж наш калега і былы чырваназнаменавец. У свой час ён быў намеснікам рэдактара газеты. Многія сённяшнія журналістыя праблемы яму бачны не толькі з вышын міністэрскага крэсла, а, як бы мовіць, знутры. У гэтым інтэрв'ю якая і пойдзе размова пра тое, што зараз вельмі хваляе рэдакцыйныя калектывы, — фінансавое забеспячэнне выданняў рэспублікі сёлетня.

— Няхайна расійскі ўрад прыняў паставу, якая рэзка павышала затраты на выпуск газет. У выніку, нават самыя заможныя выданні не здохлі б вытрымаць такую фінансавую вадзіску і не выжылі б. Больш за ўсё падцвердзіла б, вразумела, мільёны чытачоў, бо яны страцілі б магчымасць атрымліваць любімую перыядыку. Як вы, Анатоль Іванавіч, адраваеце гэту сітуацыю? Ці магчыма яна на Беларусі?

— Што тычыцца падзеяў у Расіі, то я магу выказаць сваю ацэнку толькі як чытач або толькі як ваш

Мы ўсе ў Міністэрстве інфармацыі і я, як міністр, жадаю і імкнуся забяспечыць роўныя ўмовы для дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі ў Беларусі. На наш погляд, гэта значыць умовы роўня па закону. Калі б мы паддзялілі ацэнку ці левых, ці правых — на нас

ёсць гэты націск, часта актыўны, — то даўно ўжо таксама нешта б неразумнае нарабілі ў сродках масавай інфармацыі.

Хаця і дагэтуль нас часта крытыкуюць. У прыватнасці, адбыўся "круглы стол", які правёў "Зрыдан" сумесна з газетай "Феміда". У апошнім нумары "Феміда" апублікаваны яго матэрыялы, дзе і старшыня Саюза журналістаў, і кіраўніцтва "Зрыдана", і іншыя папракаюць нас за закон "Аб друку". Гаворыцца, у прыватнасці, што ён распрацаваны келіна, што яго ніхто не бачыў з творчых работнікаў. У такім выпадку я задаю сабе пытанне, якім жыццём жывуць журналісты: нармальным ці як бы ў перавернутым ласторку бачыць тое, што хочучы, ці бачыць тое, што ёсць? Справа ў тым, што той жа закон "Аб друку", апошні варыянт якога рабіла наша Міністэрства, прайшоў праз рукі спецыяльна створанай творчай камісіі, якую ўзначальваў доктар зордычных навук В. І. Шабайлаў з Інстытута філасофіі і права Акадэміі навук. У яе ўвайшлі таксама прадстаўнікі творчых калектываў.

(Закачэнне на 2-й стар.)

Дзевятае неба

"Ехалі мядзведзі..."

У Фларыдзе сыходзіць з раз-ек цягнік, у якім транспартаваліся цыркавыя зяры.

У выніку аварыі два чалавекі загінулі і 15 былі ранены. 19 з 35 вагонаў саставу былі поўнаасцю разбураны. Зяры, якія засталіся ў жывых (сярод іх сланы і тиграў), ішчэ доўга пасля аварыі жахлілі па рэйках. Бяспэка з тэлежурналістамі, што хацелі зняць аварыю, пацярпел катастрофу непадалёку ад цягніка. Паліт і аператар дастаўлены ў бальніцу.

Міждзяржаўны ... МОСТ

Шведскі ўрад адкліў сваё рашэнне аб узвядзенні моста паміж Швецыяй і Даніяй.

Тры гады таму даве краіны падпісалі пагадненне, якое прадугледжвае будаўніцтва чыгуначнага і аўтамабільнага моста даўжынёй 16 км, каб звязаць Скандывавію з еўрапейскім кантынентам. Работы павінны былі пачацца ў гэтым годзе і завяршыцца да 2000-га. Але сёння Швецыя правяла стрыманасць у адносінах да гэтага праекта. Прэм'ер-міністр Швецыі заявіў, што яго краіна дасць дазвол на ўзвядзенне моста толькі ў тым выпадку, калі будаўніцтва яго не паўплывае на марскія цяжнікі.

На іншаземцаў — з кулакамі

У Гале прайшла 15-тысячная забастоўка іншаземцаў, якія пражываюць у Германіі.

Прычынай паслужыла нападзенне ў мінулы панядзелак групы маладых немцаў на пажылых іншаземцаў у інвалідна-калясцы. Гэта ўжо чацвёрты такі выпадак за апошні час.

Раз'юшаная рака

На поўдні Валакіябрытаніі, у Чэстэры, адбылася паводка.

Узровень вады ў рацэ падняўся пасля праліўных дажджоў. Службы беспякі старажыцца зрабіць усё, каб паводка не дайшла да цэнтра горада. Штодзённая адпавядае каля 40 мільянаў літраў вады з ракі, каб зменшыць яе ўзровень. Прагназуюць, што калі дажджы не спыняцца, то вада затопіць і дамы.

"Еўрапейскі"

